

บทความวิจัย (Research Article)

การพัฒนาตัวแบบประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานDevelopment of School Effectiveness Model for Secondary Schools
under The Office of The Basic Education Commissionอัจฉราภรณ์ ใจก้อนแก้ว^{1*} ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์² และอรรสา จรุงธรรม²
Acharapron Jaikonkaew^{1*}, Chanchai Wongsirasawat², and Orasa Charoontham²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวแบบประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดตัวอย่างในการวิเคราะห์ใช้ผู้ตอบ 5-10 คน ต่อพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า 1 ตัว โดยการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปร 20 ตัวแปร สังเกตได้ ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จึงเป็นโรงเรียนที่เป็นหน่วยวิเคราะห์ จำนวน 234 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 234 คน โดยวิธีการสุ่มหลายแบบขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.90 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Mplus version 8.1 ผลการวิจัยพบว่า ตัวแบบประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในเกณฑ์ดี โดยพิจารณาจากค่า $\chi^2 = 134.902$, $df = 127$, $p = 0.2989$, $\chi^2 / df = 1.0624$, $RMSEA = 0.013$, $SRMR = 0.032$, $CFI = 0.998$, $TLI = 0.997$ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย สมรรถนะองค์การบริหารภาคขององค์การ วัฒนธรรมองค์การ ภาวะผู้นำ ปัจจัยทุกตัวมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

คำสำคัญ: การพัฒนาตัวแบบ ประสิทธิผล โรงเรียนมัธยมศึกษา

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

Program in Educational Administration, Faculty of Education, Valaya Alongkorn Rajabhat University

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

Faculty of Education, Valaya Alongkorn Rajabhat University

*Corresponding author; email: aucharapron_45@hotmail.com

(Received: 24 December 2018; Revised: 14 March 2019; Accepted: 14 June 2019)

Abstract

This research aims to develop the school effectiveness model and to study factors affecting the school effectiveness for secondary schools under the Office of the Basic Education Commission. The sampling size for data analysis approximately contains 5–10 respondents per one parameter which will be in calculation for this research. Also, there are 20 observable variables, therefore; the sampling size contains 234 administrators coming from each school by conducting the multi-stage random method. In addition, the research instrument is a questionnaire for finding validity which is between 0.60 - 1.00, and finding reliability which shows Alpha Coefficient of 0.90. The data analysis is conducted by using Mplus Program (Version 8.1). The research result found that the effectiveness model of secondary schools developed by the researchers is appropriate and consistent with the empirical data in a good level by considering $\chi^2 = 134.902$, $df = 127$, $p = 0.2989$, $\chi^2 / df = 1.0624$, $RMSEA = 0.013$, $SRMR = 0.032$, $CFI = 0.998$, $TLI = 0.997$. However, factors affecting the effectiveness of secondary schools under the Office of the Basic Education Commission consist of organizational competency, organizational atmosphere, organizational culture, as well as leadership. These factors influence directly toward the school effectiveness.

Keywords: Model development, Effectiveness, Secondary schools

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 6 บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560–2564 มีแนวทางการพัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า พัฒนาเด็กวัยเรียนและวัยรุ่นให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะการทำงาน และยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนและผลิตกำลังคนให้มีศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันด้านเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีกับนานาประเทศได้ ดังนั้น จึงเป็นความมุ่งมั่นของกระทรวงศึกษาธิการในอันที่จะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพเสมอภาคทางการศึกษาที่เกิดขึ้นตั้งแต่รากหญ้าของการจัดการศึกษา โดยลดความแตกต่างของการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้ได้ (อำรุง จันทวานิช, 2547)

การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่วางแผนไว้สำหรับเยาวชนในวัย 12-17 ปี เน้นหนักเพื่อให้เป็นเครื่องมือให้กับการเรียนรู้แสดงออกและทำความเข้าใจกับสภาพความเป็นไปของชีวิตที่แท้จริง และเป็นการพัฒนาทัศนคติในการคิดค้น นิสัย และสาระอันเกี่ยวกับสังคมร่างกายและสติปัญญา (Good, 1959) การจัดการศึกษาในระดับมัศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศให้มีความ

เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ ทั้งในด้านทรัพยากรบุคคล สังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง ซึ่งล้วนแต่เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งสิ้น

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของคน เพราะการจัดการศึกษาเป็นปัจจัยหลักในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด และคุณธรรมของบุคคล การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดยังขึ้นอยู่กับผู้บริหาร เพราะสะท้อนถึงพฤติกรรมในการบริหารจัดการสถานศึกษานั้น (วิไลวรรณ เกตุบรรลุ, 2543) แต่ทั้งนี้เป้าหมายความสำเร็จขององค์กร คือการมีประสิทธิผลในการดำเนินงาน การประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนนั้นควรพิจารณาโดยใช้เกณฑ์ในการประเมินหลายเกณฑ์ ทั้งนี้เพราะการประเมินโดยใช้เกณฑ์เดียว ไม่สามารถที่จะแสดงถึงประสิทธิผลของโรงเรียนทั้งหมดได้ ควรพิจารณาถึงความเหมาะสม (Hoy & Miskel, 1991; Steers, 1977) การบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลได้ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง แต่ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดที่สำคัญที่สุด มี 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการบริหาร ได้แก่ ภาวะผู้นำ การตัดสินใจ แรงจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านสถานการณ์ของโรงเรียน ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน บรรยากาศของโรงเรียน และสถานะเศรษฐกิจทางสังคมภายนอกที่ทำให้ครูมีความพึงพอใจ มีความสำเร็จในการผลิตนักเรียนและโรงเรียนมีประสิทธิผล (ภารดี อนันต์นาวิ, 2545) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนนั้นมีหลายปัจจัยด้วยกัน เบิร์คและลิทวิน (Burke & Litwin, 1992) ได้กล่าวถึงปัจจัยหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กรนำเสนอเป็นแบบจำลอง ได้แก่ ภาวะผู้นำ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร วัฒนธรรม วิทยาลัย โรงเรียน วัฒนธรรมโรงเรียน โครงสร้างองค์กร เป็นต้น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากการประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET ของนักเรียน ปีการศึกษา 2560 ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกวิชา มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงครึ่งเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา จากการประชุม World Economic Forum (WEF) 2012-2013 การจัดการศึกษาของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพการศึกษากับประเทศในภูมิภาคอาเซียน คุณภาพการศึกษาระดับมัธยม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประเทศไทยอยู่อันดับ 8 จาก 10 ประเทศอาเซียน โดยดีกว่าลาว และกัมพูชาเท่านั้น จากรายงานสภากรรมการการศึกษาไทยในเวทีโลก ปี 2557 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับนานาชาติ โครงการประเมินนักเรียนนานาชาติ (Programme for International Student Assessment) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระบบการศึกษาของประเทศไทยในการเตรียมตัวนักเรียน (อายุ 15 ปี) ที่จบการศึกษามัธยมศึกษา พร้อมทั้งจะเรียนรู้และเป็นประชาชนที่มีคุณภาพในอนาคตได้ดีหรือไม่ เพียงใด สำหรับการประเมินผลในโครงการ PISA 2015 พบว่าไทยยังตามหลังเวียดนามในทุกด้าน และทำคะแนนได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโออีซีดี โดยการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์เวียดนามอยู่ในอันดับ 8 จาก 70 ประเทศไทยอันดับ 54 จาก 70 ขณะที่สิงคโปร์เป็นอันดับ 1 ปัญหาเร่งด่วนของการจัดการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานที่จะต้องเร่งดำเนินการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนนั้น ดูได้จากความสำเร็จของโรงเรียนเป็นตัวบ่งชี้หรือนำไปสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษา และตัวการที่เป็นเครื่องตัดสินในขั้นสุดท้ายว่าการบริหาร และโรงเรียนประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดนั้นก็คือ การศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน

การพัฒนาตัวแบบประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาจะทำให้ได้ข้อมูลในการจัดทำแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยมาใช้ในการบริหารงานให้เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ เป็นการเพิ่มคุณภาพประสิทธิภาพและศักยภาพให้แก่หน่วยงานอย่างยั่งยืน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาส่งเสริมแก้ไขปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในสังกัด และสามารถที่จะนำเงื่อนไขปัจจัยไปจัดฝึกอบรมพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน สร้างความเข้าใจเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิผลของโรงเรียนได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาตัวแบบประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการพัฒนาตัวแบบประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสังเคราะห์แนวคิดของ Hoy & Miskel (2005); Scheerens & Bosker (1997); สัมฤทธิ์ กาเพ็ง (2551); กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (y1) การมีส่วนร่วมของชุมชน (y2) ความพึงพอใจของครู (y3) และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน (y4)

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ดังนี้

บรรยากาศขององค์การ (X1) ตามแนวคิดของ Burke & Litwin (1992); Ruhl (1985) ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ได้แก่ บรรยากาศแบบมุ่งเน้นวิชาการ (x1) บรรยากาศแบบใช้อำนาจ (x2) บรรยากาศแบบมุ่งสัมพันธ์ (x3)

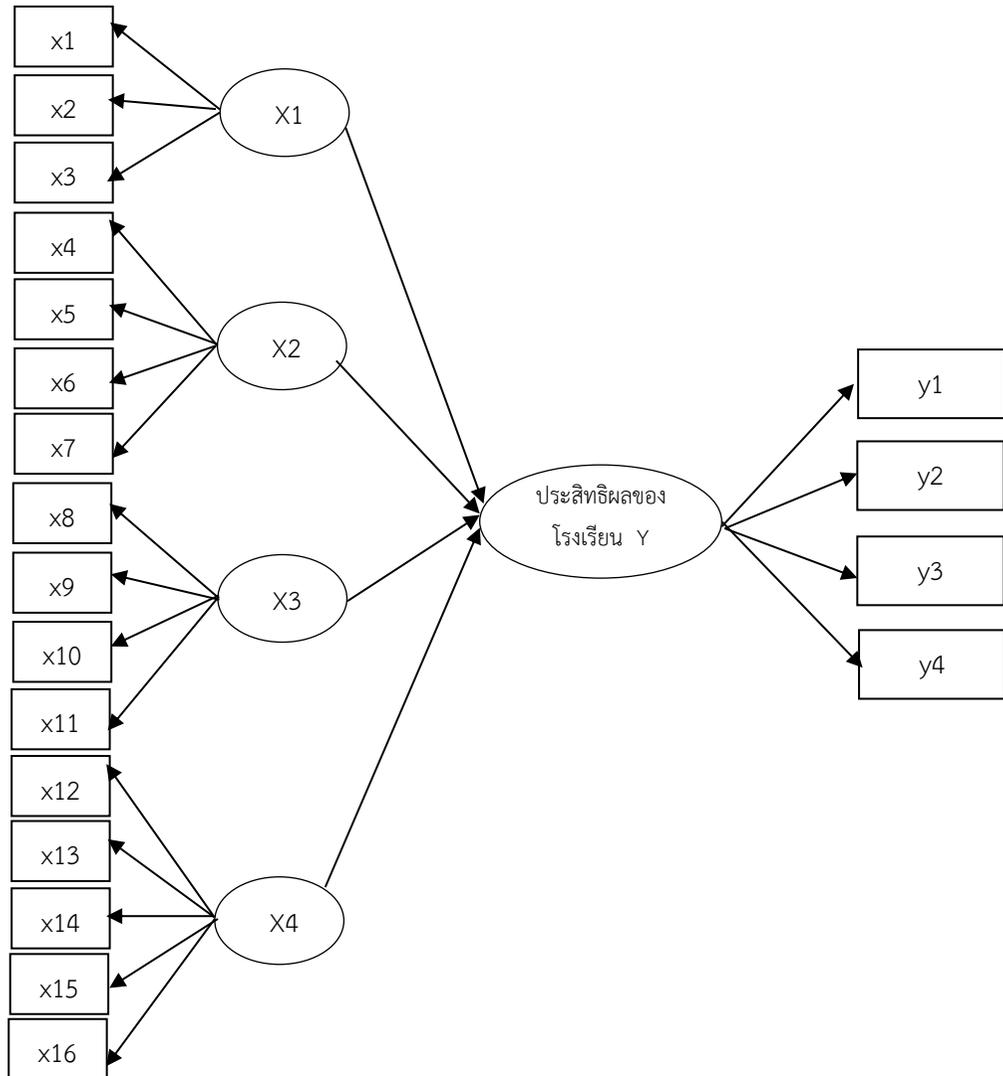
วัฒนธรรมขององค์การ (X2) ตามแนวคิดของ Burke & Litwin (1992); Cameron & Eittington (1998); Omolade (2007) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ได้แก่ ความมุ่งประสงค์ของโรงเรียน (x4) การมอบอำนาจ (x5) ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน (x6) ความเอื้ออาทร (x7)

ภาวะผู้นำ (X3) ตามแนวคิดของ Ruhl (1985); Burke & Litwin (1992); Church (2012); Sunday et al. (2014) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ได้แก่ การคำนึงถึงความเป็นเอกบุคค (x8) การกระตุ้นปัญหา (x9) การสร้างแรงบันดาลใจ (x10) การสร้างบารมี (x11)

สมรรถนะขององค์การ (X4) ตามแนวคิดของ Steers (1977); Sathe (1985); Burke & Litwin (1992); Foss & Knudsen (2013) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว ได้แก่ ความรู้ความสามารถของบุคคล

(x12) วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ (x13) การจัดโครงสร้างที่เหมาะสม (x14) การจัดการทรัพยากรการเรียนรู้ (x15) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหาร (x16)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย ตัวแบบประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ทั้งหมด 42 เขต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,458 โรงเรียน

โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 278 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เกณฑ์อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรที่เหมาะสม จากแนวความคิดของ (Hair et al., 2006) เสนอแนะว่าเกณฑ์ขั้นต่ำในการกำหนดขนาดตัวอย่างในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น มักใช้ผู้ตอบ 5–10 คน ต่อพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า 1 ตัว โดยการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตได้ 20 ตัวแปร ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างจึงเป็นโรงเรียนที่เป็นหน่วยวิเคราะห์ จำนวน 278 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 278 คน สำหรับการวิจัยผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน 234 โรงเรียน ซึ่งเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อคิดเป็นร้อยละของการได้คืนแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 84.17

2. การสร้างเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการจากการศึกษาหลักแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร และงานวิจัย แล้วดำเนินการสร้างเครื่องมือประสิทธิผลของโรงเรียน โดยวัดจากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (y1) การมีส่วนร่วมของชุมชน (y2) ความพึงพอใจของครู (y3) และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน (y4)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการจากการศึกษาหลักแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลขององค์การทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและสังเคราะห์ตัวแปรที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยม โดยมีตัวแปรแฝง 4 ตัวแปร บรรยากาศขององค์การ (X1) วัฒนธรรมขององค์การ (X2) ภาวะผู้นำ (X3) สมรรถนะขององค์การ (X4) วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 16 ตัวแปร ได้แก่ บรรยากาศแบบมุ่งเน้นวิชาการ (x1) บรรยากาศแบบใช้อำนาจ (x2) บรรยากาศแบบมุ่งสัมพันธ์ (x3) ความมุ่งประสงค์ของโรงเรียน (x4) การมอบอำนาจ (x5) ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน (x6) ความเอื้ออาทร (x7) การคำนึงถึงความเป็นเอกบุคคล (x8) การกระตุ้นปัญญา (x9) การสร้างแรงบันดาลใจ (x10) การสร้างบารมี (x11) ความรู้ความสามารถของบุคคล (x12) วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ (x13) การจัดโครงสร้างที่เหมาะสม (x14) การจัดทรัพยากรการเรียนรู้ (x15) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหาร (x16)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

ตอนที่ 3 เป็นข้อความเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า โดยใช้เกณฑ์การตัดสินค่าเฉลี่ยการประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ (Best & Kahn, 1993) หากคุณภาพของเครื่องมือโดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของข้อความแต่ละข้อกับนิยามศัพท์ของตัวแปรโดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ IOC ได้ค่า ความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 หากค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยการใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟาครอนบาค ได้ค่าสัมประสิทธิ์ 0.90

การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 278 โรงเรียน ทาง ไปรษณีย์พร้อมจัดซองติดแสตมป์และจำหน่ายซองถึงผู้วิจัยไว้ให้เรียบร้อย สำหรับการวิจัยผู้วิจัยได้รับ แบบสอบถามกลับคืน 234 โรงเรียน ซึ่งเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อคิดเป็นร้อยละของการได้คืน แบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 84.17

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม Mplus version 8.1 Licenses STBML80005818

ผลการวิจัย

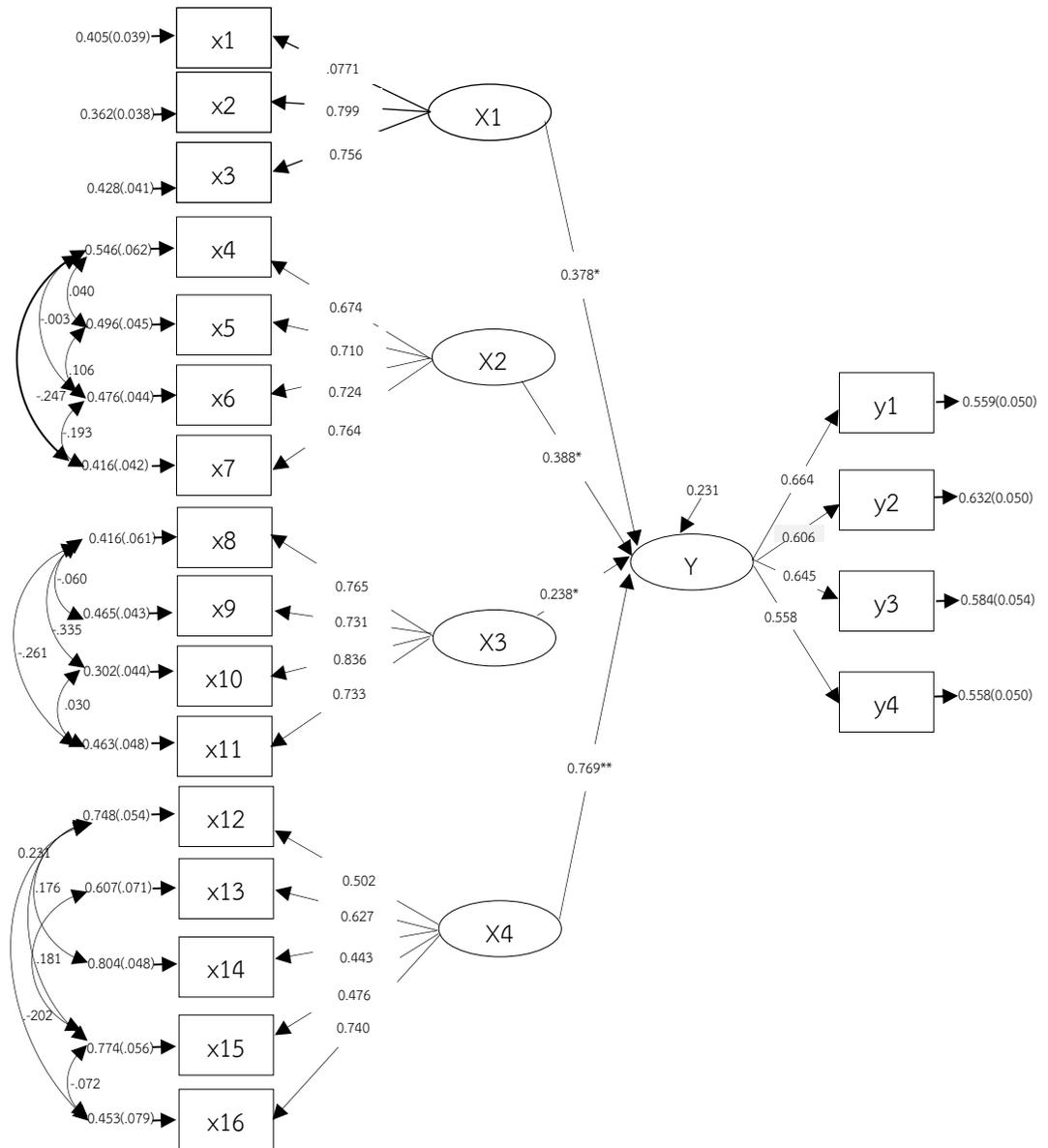
จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปตัวแบบที่ได้ตั้งกรอบแนวคิดใน การวิจัย ผลการทดสอบความกลมกลืนของตัวแบบโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังการปรับตัวแบบ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของตัวแบบที่สร้างขึ้นจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจะแสดงผลดัชนี ความสอดคล้องกลมกลืนที่สำคัญ ดังนี้

ผู้วิจัยปรับตัวแบบให้มีความสอดคล้องกลมกลืนมากขึ้น โดยผู้วิจัยได้ปรับให้ความคลาดเคลื่อนของตัว แปรสังเกตได้มีความสัมพันธ์กัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่ตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันได้ โดยปรับตัวแบบจะพิจารณาข้อเสนอแนะจากโปรแกรม จนได้ตัวแบบที่มีความสอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์ตัวแบบที่ปรับแล้ว ดังแสดงในภาพ 2 และตาราง 1

ตาราง 1 ดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน	เกณฑ์	ตัวแบบก่อนปรับ	ตัวแบบหลังปรับ
χ^2 / df	<2.0	2.202	1.0264
<i>p</i> – value	>.05	0.000	0.2989
<i>RMSEA</i>	<0.05	0.055	0.013
<i>SRMR</i>	<0.05	0.043	0.032
<i>CFI</i>	≥ 0.95	0.949	0.998
<i>TLI</i>	≥ 0.95	0.933	0.997

ดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Hooper et al., 2008)

$\chi^2 = 134.902$ $df = 127$, $p = 0.2989$, $\chi^2 / df = 1.0624$ $RMSEA = 0.013$,
 $SRMR = 0.032$, $CFI = 0.998$, $TLI = 0.997$

ภาพ 2 โครงสร้างแบบจำลองอิทธิพลเชิงสาเหตุโมเดลสุดท้าย (หลังปรับ)

ตาราง 2 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของโมเดลวัดตัวแปรตัวแบบประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนัก องค์ประกอบ β	<i>S.E</i>	<i>t</i>	R^2
X1	x1	0.771**	0.025	30.411	0.595
	x2	0.799**	0.024	33.450	0.638
	X3	0.756**	0.027	27.674	0.572
	X4	0.674**	0.046	14.659	0.454
X2	x5	0.710**	0.032	22.357	0.504
	x6	0.724**	0.031	23.566	0.524
	x7	0.764**	0.027	28.034	0.584
	X8	0.765**	0.040	19.111	0.584
X3	X9	0.731**	0.029	25.079	0.535
	x10	0.836**	0.027	31.472	0.698
	x11	0.733**	0.033	22.230	0.537
	x12	0.502**	0.054	9.282	0.252
X4	x13	0.627**	0.057	11.079	0.393
	x14	0.443**	0.055	8.112	0.196
	x15	0.476**	0.059	8.115	0.226
	x16	0.740**	0.054	13.769	0.547

R^2 ของตัวแบบประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา 0.769**

** $p < .01$

จากตาราง 2 พบว่า ตัวแปรแฝง X1 ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร โดยค่า R^2 ของตัวแปรสังเกตได้มีมากที่สุด คือ x2 เท่ากับ 0.638 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัวแปรสังเกตได้ ตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมากที่สุด คือ x2 เท่ากับ 0.799

ตัวแปรแฝง X2 ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร โดยค่า R^2 ของตัวแปรสังเกตได้มีมากที่สุด คือ x7 เท่ากับ 0.584 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัวแปรสังเกตได้ ตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมากที่สุด คือ x7 เท่ากับ 0.764

ตัวแปรแฝง X3 ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร โดยค่า R^2 ของตัวแปรสังเกตได้มีมากที่สุด คือ x10 เท่ากับ 0.698 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัวแปรสังเกตได้ ตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมากที่สุด คือ x10 เท่ากับ 0.836

ตัวแปรแฝง X4 ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร โดยค่า R^2 ของตัวแปรสังเกตได้มีมากที่สุดคือ x16 เท่ากับ 0.547 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัวแปรสังเกตได้ ตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมากที่สุด คือ x16 เท่ากับ 0.740

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลทางตรงของตัวแปร

ตัวแปร ทำนาย	ขนาดอิทธิพลทางตรง (DE)	S.E
บรรยากาศองค์การ (X1)	0.378*	0.160
วัฒนธรรมองค์การ (X2)	0.388*	0.212
ภาวะผู้นำ (X3)	0.238*	0.135
สมรรถนะองค์การ (X4)	0.769**	0.075

* $p < .05$ ** $p < .01$

สรุปและอภิปรายผล

ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการวิจัยตามวัตถุประสงค์เป็นสองประเด็นดังนี้ ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา และผลการพัฒนาตัวแบบประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลจากการศึกษาตัวแบบประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย ร้อยละ 58.3 และมีค่าดัชนีความสอดคล้อง $\chi^2 = 134.902$ $df = 127$, $p = 0.2989$, $\chi^2 / df = 1.0624$, $RMSEA = 0.013$, $SRMR = 0.032$, $CFI = 0.998$, $TLI = 0.997$

2. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ วัฒนธรรมองค์การ ภาวะผู้นำ และสมรรถนะองค์การ ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน มีความสำคัญต่อการรับรู้ของสมาชิกภายในองค์การทุกระดับบรรยากาศองค์การเป็นตัวแปรสำคัญในการมีส่วนกำหนดพฤติกรรมของสมาชิกทุกคนในองค์การความสำเร็จขององค์การส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับบรรยากาศองค์การซึ่งมีส่วนในการสนับสนุนการทำงานอย่างยิ่งในการทำให้องค์การมีประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดของ Burke & Litwin (1992) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การในการนำเสนอเป็นแบบจำลอง ได้แก่ ภาวะผู้นำ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร บรรยากาศโรงเรียน วัฒนธรรมโรงเรียน โครงสร้างองค์การ ระบบการบริหารของโรงเรียน ภาวะผู้นำก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เพราะผู้นำอาศัยภาวะผู้นำที่ตนเองสร้างขึ้นเป็นพลังอำนาจในตนเองผลักดันหรือชักนำให้บุคคลในองค์การรวมพลังร่วมกันดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุด Ruhl (1985) กล่าวว่า ปัจจัยที่ช่วยพัฒนาให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์การ เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่

จะช่วยให้บุคลากรภายในองค์กรเข้าใจลักษณะการทำงานและเลือกแนวทางที่ถูกต้องในการแก้ปัญหาและปฏิบัติงานร่วมกันจึงจำเป็นต้องอาศัยวัฒนธรรมองค์การที่เกี่ยวกับความคิด ความเชื่อ การประพฤติปฏิบัติของบุคลากรในองค์กรถ้าสามารถเข้าใจถึงวัฒนธรรมองค์การและใช้ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีในสังคมยุคปัจจุบันแล้วจะส่งผลให้การบริหารองค์การประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ Sathe (1985) กล่าวว่า วัฒนธรรมของโรงเรียนส่งต่อพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นผลให้เกิดความสำเร็จและประสิทธิภาพขององค์การในด้านต่าง ๆ Cameron & Ettington (1998) กล่าวว่า วัฒนธรรมของโรงเรียนมีความสัมพันธ์โดยตรงกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยวัฒนธรรมโรงเรียนต้องเข้มแข็งสอดคล้องเข้ากันได้ ซึ่งจะผลักดันให้เกิดความเชื่อในแนวทางเดียวกันอันจะนำมาซึ่งการคิดและปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน สมรรถนะองค์การเป็นปัจจัยในการทำงานที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่องค์กร และช่วยให้พัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อส่งผลไปสู่การพัฒนาองค์กร ดังนั้นองค์การต่าง ๆ จึงพยายามเอาสมรรถนะมาใช้เป็นปัจจัยในการบริหารองค์การในด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ Omolade (2007) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ประกอบด้วย สมรรถนะของโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนจะดำรงอยู่ได้ต้องมีผลสำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียน โดยมีประสิทธิผลเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของโรงเรียน การที่จะรู้ว่าโรงเรียนนั้น ๆ มีประสิทธิผลเพียงใดนั้นพิจารณาได้จากเกณฑ์หลายเกณฑ์ โดยเฉพาะโรงเรียนซึ่งเป็นองค์การหนึ่งของระบบนั้น จะมีปัจจัยต่าง ๆ มากมายที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

เมื่อพิจารณาความสำคัญของปัจจัยจากตัวแบบที่ได้ พบว่า ปัจจัยด้านสมรรถนะขององค์กรส่งผลโดยตรงและมีค่าอิทธิพลมากที่สุดคือ 0.769 รองลงมาคือ ค่าอิทธิพลปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ 0.388 ค่าอิทธิพลปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ 0.378 และค่าอิทธิพลปัจจัยด้านภาวะผู้นำ 0.235 ตามลำดับชี้ให้เห็นว่า การยกระดับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ปัจจัยที่สำคัญอันดับแรกคือ สมรรถนะองค์การเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Foss & Knudsen (2013) ที่ยืนยันว่า สมรรถนะองค์การ ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์การ โดยให้ความเห็นว่าสมรรถนะเป็นทรัพยากรที่สำคัญ ขององค์การที่จะช่วยสร้างความสามารถในการแข่งขันและสร้างความแตกต่างขององค์การ อีกทั้งการบริหารองค์การที่มีประสิทธิผลนั้นต้องสามารถนำและกระตุ้นให้ใช้ทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนกลไกในการปฏิบัติงานทั้งหมดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง สุริยัน ทรัพย์ผล (2559) กล่าวว่า สมรรถนะองค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลสถานศึกษา ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง (2557) กล่าวว่า สมรรถนะองค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เมื่อพิจารณาองค์ประกอบสมรรถนะองค์การ องค์ประกอบ ที่มีน้ำหนักมากที่สุดคือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหาร (y12) มีค่าน้ำหนัก 0.740 ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้ในโรงเรียนโดยใช้เทคโนโลยีในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และทำหน้าที่เกี่ยวกับสารสนเทศตั้งแต่การรวบรวมข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลการประมวลผลข้อมูล การนำข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลแล้วมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้บริหาร รวมทั้งการเผยแพร่และนำเสนอข้อมูลให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Daft (1992) ที่กล่าวว่า วัฒนธรรมของโรงเรียนเป็นสิ่งสร้างให้โรงเรียนบรรลุความต้องการอย่างมีประสิทธิภาพภายใน

สภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ โดยวัฒนธรรมโรงเรียนจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมภายนอก และส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ถูกต้องเหมาะสมกับค่านิยมทางวัฒนธรรมกับความเชื่อ เพื่อให้โรงเรียนบรรลุผลสำเร็จได้ บุญเหลือ ทาโธสง (2557) กล่าวว่า วัฒนธรรมองค์การ มีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เมื่อพิจารณาองค์ประกอบวัฒนธรรมองค์การ องค์ประกอบที่มีน้ำหนักมากที่สุด คือ ความเอื้ออาทร (y7) มีค่าน้ำหนัก 0.764 ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การที่ผู้บริหารเอาใจใส่ดูแลความเป็นอยู่ของครูและบุคลากรภายในโรงเรียนและสนับสนุนให้ครูมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เป็นการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรได้เช่นกัน รองลงมา คือ ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Downey & Slocum (1975) ที่กล่าวว่า บรรยากาศองค์การมีความสัมพันธ์กับบุคลากรที่ทำงาน อยู่ภายในองค์การ ซึ่งบรรยากาศองค์การที่ดีจะมีส่วนให้บุคลากรเกิดพลังในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบ บรรยากาศองค์การ องค์ประกอบที่มีน้ำหนักมากที่สุด คือ บรรยากาศแบบใช้อำนาจ (y2) มีค่าน้ำหนัก 0.799 ซึ่งชี้ให้เห็นว่า โครงสร้างการบริหาร ขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบ มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน การกระจายงานและการแบ่งงานกันปฏิบัติ ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นและรับฟังเหตุผลของครู ย่อมส่งผลครูและบุคลากรทุกคนจะให้ความร่วมมือในการทำงาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงาน และน้อยที่สุด คือ ปัจจัยภาวะผู้นำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Youngs & King (2002) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมีประสิทธิผลสามารถทำให้โรงเรียนพัฒนาเพิ่มขึ้นได้ ทำให้ครูเกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ Church (2012) กล่าวว่า ภาวะผู้นำในองค์กรนั้นสามารถส่งอิทธิพลโดยตรงต่อการเจริญเติบโตขององค์กร Sunday สุริยัน ทรัพย์ผล (2559) กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในระดับสูงสุด สมนึก การิเวท (2559) กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ศราวุธ กางสำโรง (2559) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาองค์ประกอบภาวะผู้นำ องค์ประกอบที่มีน้ำหนักมากที่สุด คือ การสร้างแรงบันดาลใจ (y10) มีค่าน้ำหนัก 0.836 ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การที่ผู้บริหารโรงเรียนจุดประกายความคิดที่ทำให้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น เห็นความสำคัญของงาน โน้มน้าวจิตใจให้ครูเกิดทัศนคติเชิงบวก และให้กำลังใจในการทำงานย่อมส่งผลให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย ดังนั้นผู้บริหารควรรักษาระดับภาวะผู้นำไว้ และหาทางส่งเสริมภาวะผู้นำในการบริหารโรงเรียนให้สูงขึ้นเพื่อให้ประสิทธิผลของโรงเรียนเพิ่มสูงขึ้นกว่าเดิม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าปัจจัยทุกตัวมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยการกำหนดกิจกรรมสร้างเครือข่าย และสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในด้านภาวะผู้นำ สมรรถนะองค์การ บรรยากาศองค์การ และวัฒนธรรมองค์การ

2. ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะองค์การ ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับสูงมาก ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มสมรรถนะองค์การ ด้วยการเน้นการทำงานแบบใช้การมีส่วนร่วม เพื่อให้้องค์การเกิดประสิทธิผล และสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. หลังจากการพัฒนาตัวแบบประสิทธิผล ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรนำตัวแบบดังกล่าวไปศึกษาเชิงคุณภาพเฉพาะรายกรณีเพื่อพัฒนาการบริหารโรงเรียนแต่ละแห่ง

2. การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อมูลที่นำมาศึกษานั้นมีทั้งข้อมูลระดับโรงเรียน ห้องเรียน และบุคคล ซึ่งข้อมูลที่มีระดับแตกต่างกันอาจทำให้มีผลต่อตัวแปรตามประสิทธิผลของโรงเรียน ดังนั้นจึงควรนำการวิเคราะห์หุระดับมาใช้ในการศึกษาด้วยก่อนที่จะดำเนินการวิเคราะห์เส้นทางต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์และการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง. (2557). *โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคกลางของประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยคริสเตียน, นครปฐม.
- บุญเหลือ ทาไทสง. (2557). *โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา* (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- ภารดี อนันต์นาวี. (2545). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ* (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วิไลวรรณ เกตุบรรลุ. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างการทำเนิงานกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ศราวุธ กางสำโรง. (2559). *อิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สุรียัน ทรัพย์ผล. (2559). ปัจจัยด้านองค์การและภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดลุ่มน้ำโขง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 6(3), 81-92.

- สัมฤทธิ์ กาเพ็ง. (2551). *ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน : การพัฒนาและตรวจสอบความตรงของตัวแบบ* (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สมนึก การีเวท. (2559). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 6(10), 119-136.
- อำรุง จันทวานิช. (2547). *แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- Best, J., & Kahn, J. V. (1993). *Research in Education* (7th ed). Boston: Allyn and Bacon.
- Burke. W., & Litwin. G. (1992). A Causal Model of Organizational Performance and Change. *Journal of Management*, 18(3), 523–545.
- Cameron, K. S., & Ettington, D. R. (1998). *Handbook of Theory and Research: The Conceptual Foundation of Organizational Culture*. New York: Agatton Press.
- Church, D. M. (2012). *Leadership Style and Organizational Growth : A Correlation Study*. Purdue University.
- Daft, R. L. (1992). *Organization theory and design*. Singapore: Info Access.
- Downey, H. K., & Slocum, J. W. (1975). Measures, research and sources of variation. *Administrative Science Quarterly*, 18, 562-577.
- Foss, N. J., & Knudsen, C. (2013). *Towards a competence theory of the firm*. Rutledge. San Francisco: Jossey: Bass.
- Good, C. V. (1959). *Dictionary of Education* (2nd ed.). New York: McGraw - Hill Book Company.
- Hair, J. F., Anderson, R. E., Tatham, R. L., & Black, W. C. (2006). *Multivariate data analysis* (6th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Hooper, D., Coughlan, J., & Michael, M. R. (2008). Structural Equation Modelling: Guidelines for Determining Model Fit. *Electronic Journal of Business Research Methods*, 6(1), 53-60.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (1991). *Educational administration theory research and practice* (4th ed.). Singapore: McGraw-Hill.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2005). *Educational Administration: Theory, Research, and Practice* (4th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Omolade, R. A. (2007). *A systems test of effectiveness of elementary schools in Nigeria*. 3247173 Ed.D., St. John's University (New York), Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/304720720?accountid=3515> ProQuest Dissertations & Theses Full Text database.
- Ruhl, M. L. (1985). The development of a survey of school effectiveness. *Dissertation Abstracts International*, 46(11), 3216-A.

- Sathe, V. (1985). *Culture and Related Corporate Realities*. Irwin, Homewood, IL.
- Scheerens, J., & Bosker, R. J. (1997). *The Foundations of Educational Effectiveness*. Oxford: Elsevier Science Ltd.
- Steers, R. M. (1977). *Organization Effectiveness*. California: Goodyear Publishers.
- Sunday, J. K., Adekunle, I., & Roseline, O. (2014). Organizational survival : The effects of leadership Skill an Strategy. *Science Journal of Business and Management*, 2(2), 44-49.
- Youngs, P., & King, M. B. (2002). *Factor Affecting Education Administration*. Ohio: Ohio State University.